

Cikksfeldolgozás a hazai felsőoktatási és szakkönyvtárakban

Kérdőíves felmérés elemzése

Berke Barnabásné

Előzmények

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete Bibliográfiai Szekciója 2003. április 15-én tartott rendezvényének egyik témaköre a „*Tanácskozás a nemzeti cikk-repertórium megvalósíthatóságáról*” volt. A témában négy előadás hangzott el:

- *Sonnevend Péter*: A nemzeti folyóirat-repertórium gyűjtőkori módosítása (1981). Visszatekintés a kooperációs döntések indokaira, a továbblépés lehetőségei;
- *Wolf Magda*: Az XT-től a teljes szövegű szolgáltatásig. A folyóirat-repertórium gépesítése az OSZK-ban;

- *Murányi Péter*: A hazai folyóirat-repertorizálás jelenlegi rendszere [?] és problémái;
- *Berke Barnabásné*: A teljes nemzeti cikk-repertórium megvalósíthatóságának lehetőségei.

Az előadásokat hozzászólások követték, melyekből egybehangzóan az a következtetés volt megfogalmazható, hogy szükség van egy teljes hazai cikk-repertóriumra, a létrehozott rekordok egyetlen adatbázis-rendszerben való kereshetőségére, lehetőség szerint az interneten fellelhető cikkek teljes szövegének elérésére. Célként kell kitűzni a párhuzamos feldolgozások kiküszöbölését, ugyanakkor a lefedetlen területek feltárását. Az OSZK-nak mint nemzeti bibliográfiai központnak vezető szerepet kell vállal-

nia az országos cikkrepertórium összehangolt, könyvtárak együttműködésén alapuló megvalósításában.

A jelenlévők egyetértettek abban, hogy a témára vissza kell térni az ez évi nagykanizsai MKE vándorgyűlésen, továbbá, hogy a szakmai folyóiratokban közzé kell tenni az elhangzottakat.

2003. április 29-én újabb tanácskozásra került sor az Informatikai és Könyvtári Szövetség (IKSZ) Megyei Könyvtári Tagozatának ülésén, ahol ismertettem az április 15-ei szekcióülésen elhangzott véleményeket és megismételtem a tárgyban már elhangzott előadást. *Monok István*, az OSZK főigazgatója hangsúlyozta, hogy a nemzeti könyvtár nem zárkózik el a repertorizálási tevékenység folytatásától, de a jelenlegi körülmények, a szétforgácsolt források, a kevés érdeklődést és affinitást mutató partnerek arra készítették az OSZK vezetését, hogy a korábbi formában ne folytassa ezt a munkát.¹ Véleménye szerint a kívánt célt új összefogással, a szolgáltatásban érintett könyvtárak közreműködésével lehet megvalósítani. Kifejezte reményét, hogy a megyei könyvtárak partnerek lesznek ebben.

Míndezeket figyelembe véve a tagozati ülés határozatot hozott arról, hogy jöjjön létre egy szakmai bizottság az OSZK gesztorságával a közös repertorizálási tevékenység megvalósítási lehetőségeinek kidolgozására.² Ugyanezen a megbeszélésen *Takáts Béla* (Verseghy Ferenc Megyei Könyvtár, Szolnok) és e cikk szerzője megállapodtak abban, hogy a nagykanizsai MKE vándorgyűlésre kérdőíves felmérést készítenek a cikkrepertorizálás jelenlegi helyzetéről. Ez kiindulási pontként szolgálhat a későbbi alapos tanulmányhoz.

A nagykanizsai MKE Vándorgyűlés anyagának összeállításához *Takáts Béla* készítette el a kérdőívet, ugyanezt használtam – kisebb módosításokkal – a szakkönyvtárak és a kiemelkedő, részben szakkönyvtári feladatokat is ellátó felsőoktatási könyvtárak vizsgálatához.

A nagykanizsai előadás

Szokatlan bevezetőmben felhívást intéztem a hallgatósághoz: „Kedves kollégák, kérem, olvassák a szakirodalmat!”³ A buzdításra azért van szükség, hogy a szakma minél szélesebb körben ismerkedjen meg az egymást követő elemzések, előadások mondanivalójával, hogy véleményt alkothasson és meg is fogalmazza igényeit.

Rendhagyó módon nem beszámolóm végén, hanem az előadás kezdetén mondtam köszönetet mindazoknak, akik ennek a vitathatatlanul fontos kérdésnek a megismertetésében, napirenden tartásában, a közös gondolkodásra ösztönzésben segítségemre voltak. Nevezetesen:

- ☉ az MKE Bibliográfiai Szekciója vezetőségének;
- ☉ az IKSZ Megyei Könyvtári Tagozatának;
- ☉ az elemzéseket elindító és azokban részt vevő kollégáknak;
- ☉ a nyomtatott és az elektronikus hírlevélben megjelenő szaksajtónak (3K, Könyvtári Levelező/lap, Könyvtári Figyelő, KIT), valamint a TMT-nek a vitaindító előadásom különnyomatban való rendelkezésre bocsátásért. A hallgatóság ugyanis a helyszínen ezt kézhez vehette.

A kérdőív szétküldése és a beérkezett válaszok

A kérdőívet először 2003. június 26-án juttattuk el elektronikus formában 53 könyvtárhoz azzal a kéréssel, hogy azt kitöltve, legkésőbb július 17-éig küldjék vissza. Az adott határidőre 12 könyvtár válaszolt. Július 18-án újból kiküldtük a kérdőívet a válaszadást elmulasztó könyvtáraknak, kérve, hogy tekintettel az ügy fontosságára, haladéktalanul töltsék ki azokat és küldjék vissza, ill. amennyiben nem foglalkoznak cikkeik feldolgozásával, jelezzék nemleges válaszukat is. Újabb 7 kitöltött kérdőív ér-

kezett. Ezt követően a felhívást megismételtük a KATALIST-en, feltételezve, hogy a címzettek vagy illetékes kollégáik szabadságukat töltötték, esetleg e-mail címük megváltozott. Ez alkalommal megneveztük azokat a könyvtárakat, akiktől választ várunk, de jeleztük azt is, hogy bármely, cikkek feldolgozását végző könyvtár választását örömmel fogadjuk. Az utolsó kitöltött kérdőív, amelyet még figyelembe tudtunk venni, augusztus 11-én érkezett. Az összes válaszoló száma 39 volt, azokat is beleértve, akik önként küldtek választ (4 könyvtár). A 39 közül 14 könyvtár nem dolgoz fel cikkeket. Két könyvtár a jelenlegi elemzés szempontjából értékelhetetlen választ küldött, mert csak tervezik a feldolgozást. Néhány választ nem, illetve hiányosan küldő könyvtár esetében azonban, webes adatbázisuk ismeretében úgy tekintettük, mintha válaszoltak volna. Ugyanígy jártunk el azoknál, akik nem tudták elküldeni a forrásbázisukba tartozó folyóiratcímek jegyzékét, de adatbázisuk alapján ismertük a címet. Válasz híján le kellett mondanunk néhány speciális szakkönyvtár (nemzetvédelmi, gyógypedagógiai, katolikus egyházi) cikkfeltáró tevékenységének az elemzésbe illesztéséről. Összesítve a felsőoktatási és a szakkönyvtári cikkfeldolgozás adatait, 25 könyvtár válaszait dolgoztuk fel.

A kérdőívek adatainak összesítése, értékelése

A 25-ből kizárólag folyóiratcikkeket dolgoz fel 16 (64%). Folyóirat- és újságcikkeket 9 könyvtár (36%).

A figyelt lapok száma (folyóirat és újság) összesen: 2937 (ez természetesen nem jelenti azt, hogy a válaszoló könyvtárak 2937-féle kiadványt dolgoznak fel, mert a címek és amint azt majd látjuk, a témakörök között is igen nagy az átfedés); az átfedéseket kiszűrve, valójában 1323 kiadványt dolgoznak fel. Ezek közül a teljes körűen feldolgozottaké

mindössze 487. Átlagosan tehát minden kiadványt legalább két könyvtárnál vesznek kézbe!

A figyelés és feldolgozás a következő főbb szakterületekre terjed ki (108 megnevezést kaptunk a könyvtáraktól, a legáltalánosabb fogalmaktól a szűk részterületekig). Szerepeltek – néhányat kiemelve – olyanok, mint botanika, fizika, irodalomtudomány, kémia, környezetvédelem, közgazdaságtudomány, matematika, politika, statisztika, szociológia, társadalomtudomány, és olyanok, mint bioélelmiszerek, idegenforgalmi marketing, kertművészet, menedzsment, szociális munka. Azonos témát jelölt meg az alábbiak közül háromnál több könyvtár a következő szakterületeken:

gazdaság	4
jogtudomány	4
környezetvédelem	4
közgazdaságtudomány	5
matematika	4
pénzügy	4
természetvédelem	4

Az adott válaszok a részletezettség eltérő volta miatt nehezen értékelhetők, viszont már ezen az általános szinten is jellemzően megmutatkoztak az átfedések.

A következő kérdésekre nem minden, a kérdőívet visszaküldő könyvtár adott választ, de így is érdemes ismertetni őket. A kérdésre, hogy *mire terjed ki a figyelés*, a következőket állapítottuk meg:

- ☞ 3 esetben csak a dolgozók publikációira;
- ☞ 2 esetben csak a könyvtárra, az intézményre vonatkozóakra;
- ☞ 16-an válaszolták, hogy csak a könyvtárba beérkezett kiadványokat figyelik,
- ☞ 8-an nem csak azokat;

☉ más, figyelt források (zárójelben a válaszoló könyvtárak száma): bármely forrás (1), adatbázisok (4), bibliográfiák (3), hivatkozások (1), internet (6), interneten megjelenő tartalomjegyzékek (1), könyvismertetések (1), Observer (2), publikációs listák (1), repertóriumok (2).

További kérdések vonatkoztak a forrásdokumentumok őrzésének és feldolgozásának módjára.

Beszerzik-e a könyvtárba nem járó kiadványok releváns cikkeinek másolatát?

2 igen, 8 nem, 12 részben válasz érkezett.

Ugyanazon adatbázisba (katalógusba) kerülnek-e a dolgozókra, az intézményre vonatkozó cikkek és a vonatkozó szakterületről feldolgozott cikkek adatai?

20 esetben ugyanabba, 4 esetben más-más nyilvántartásba.

Rögzítik-e a releváns cikkek adatait valamilyen módon?

23 igen, 1 nem, 1 részben válasz érkezett. 23 könyvtár számítógépes rekordokat készít a cikkekről, ebből 2 rekordokat és katalóguscédulákat is.

Arra a kérdésre, hogy *a feldolgozás megfelel-e a hazai és nemzetközi szabványelőírásoknak*, nehezen értékelhető – vagy inkább elszomorító – válaszok érkeztek:

2 könyvtár adott igen, 2 nem választ, a többiek nem nyilatkoztak. Ugyanakkor 11 válaszadó rekordjai HUNMARC formátumúak, másik 11-é csak a saját programjuknak megfelelő és nem csereszabatos.

A tartalmi feldolgozásra és az internetes hozzáférésre vonatkozó kérdésre a következő válaszok érkeztek:

- ☉ 16 könyvtár alkalmaz szabad tárgyszavazást;
- ☉ 7 könyvtár kötött tárgyszójegyzék alapján dolgozik;
- ☉ 5 könyvtár használt saját tézauruszt vagy azt is;

- ☉ 3 könyvtár ad ETO szakjelzetet vagy azt is;
- ☉ 2 könyvtár biztosít internet-hozzáférést a feldolgozott cikkekhez, ha azok ott elérhetőek, azaz rögzítik az URL-eket;
- ☉ 18-an egyáltalán nem foglalkoznak ennek megoldásával, 2-en válaszolták, hogy részben közlik az URL-eket;
- ☉ 2 könyvtár válaszolta, hogy teljes szövegű hozzáférést csak az interneten tesznek lehetővé, 2 pedig azt, hogy a helyi hálózaton is és azt interneten is;

A „*Vannak olyan folyóirataink is, amelyeket bibliográfiai eszközökkel és teljes szövegűen is hozzáférhetővé teszünk*” kérdésre 9 igen, 12 nem válasz érkezett.

Az adatbázist építők számítógépes programjai igen széles skálán mozognak:

ALEPH	3
CORVINA	1
drLIB	2
Linux, Postgres adatbázis-kezelő(?)	1
MicroISIS	3
MySQL	1
OLIB	2
ProCite	1
SRLIB	1
Szirén	2
TEXTAR	3
TEXTLIB	1
TINLIB	4
Összesen:	25

Az adatok kereshetősége, az adatbázisokhoz való hozzáférés:

- ⊗ 4 esetben az adatok csak helyi hálózaton férhetőek hozzá;
- ⊗ 16 adatbázisban ingyenesen lehet az interneten keresni;
- ⊗ az adatok hozzáférhetőek valamilyen fizikai hordozón is:
 - 5 CD-ROM-on jelenik meg, a frissítés gyakorisága:
 - alkalmi 1 esetben, félévenkénti 3 esetben, havonkénti 2 esetben
 - 2 megjelenik floppy-n,
 - 2 nyomtatott változatban is.

A „Csatlakoznak-e közös lekérdező felülethez?” kérdésre a következő válaszok érkeztek:

- ⊗ 9 nem válasz;
- ⊗ 1 szeretne csatlakozni;
- ⊗ 5-en a KözEIKat-hoz csatlakoznak;
- ⊗ 4 könyvtár a VOCAL-hoz;
- ⊗ 2 a Szirénhez;
- ⊗ 1 a Monguzhoz;
- ⊗ 1 az Aleph csoporthoz;
- ⊗ 12 könyvtár rendelkezik Z39-50-es szabvány szerinti kimenettel.

Kevesen tudták pontosan megadni, hogy az adott évben (2002-re kértünk adatot) a figyelt folyóiratokból folyóiratonként hány cikket dolgoztak fel. Függhet az adat a könyvtárak nagyságától, a jelzett szakterületeken megjelenő folyóiratok és az azokban publikált cikkek számától és természetesen sok minden mástól.

A legkisebb számok a következők voltak: 75, 80, 221, 250, 298, 500, 560, 650, 668, 919 cikk. Az 1000 cikknél többet feldolgozó:

1000 és 5000 cikk között dolgozott fel	4 könyvtár
5000 és 8000 cikk között	2 könyvtár
8000 és 10000 cikk között	1 könyvtár
58000 cikk fölött (Pressdok)	1 könyvtár

Ami a kért forrásdokumentum-jegyzékeket illeti:

- ⊗ 12 könyvtár küldött összesített folyóirat és újság címjegyzéket;
- ⊗ 10 könyvtár egyáltalán nem küldött jegyzéket;
- ⊗ 13 könyvtár küldött jegyzéket a csak részben feldolgozott folyóiratokról;
- ⊗ 10 könyvtár ezekről sem küldött jegyzéket;
- ⊗ 15 könyvtárnál nincsenek teljes egészében feldolgozott folyóiratok;
- ⊗ 7 könyvtár néhány kiadványt teljes körűen feldolgoz.

Hány folyóiratot hány könyvtár dolgoz fel?

A folyóiratok száma	A feldolgozó könyvtárak száma	Ugyanazt a kiadványt ennyiszor veszik kézbe
624	1	Egyszer
165	2	Kétszer
79	3	Háromszor
42	4	Négyszer
45	5	Ötször
48	6	Hatször
22	7	Hétször
18	8	Nyolcször

A táblázat folytatódik

A táblázat folytatása

A folyóiratok száma	A feldolgozó könyvtárak száma	Ugyanazt a kiadványt ennyiszor veszik kézbe
9	9	Kilencszer
3	10	Tízszer
4	11	Tizenegyszer
5	12	Tizenkétszer
1	17	Tizenhétyszer

Az adatok összesítésénél kiderült, hogy 42 kiadványt kétszer dolgoznak fel teljes körűen és 3 folyóiratot háromszor.

A legtöbbször feldolgozott kiadványok:

A kiadványok címe	A feldolgozó könyvtárak száma
Beszélő	8 válogatva
Család, gyermek, ifjúság	9 válogatva
Demográfia	8 válogatva
Educatio	9 válogatva
Élet és Irodalom	9 válogatva
Esély	12 (!) válogatva
Európai Szemle	8 (1 teljes körűen!)
Európai Tükör	9 (2 teljes körűen!)
Gazdaság és Statisztika	8 (2 teljes körűen!)
História	8 válogatva
Humánpolitikai Szemle	9 (1 teljes körűen!)
hvg	12 (!) válogatva
Info-társadalomtudomány	8 válogatva
Jel-kép	8 válogatva
História	8 válogatva

A kiadványok címe	A feldolgozó könyvtárak száma
Könyv, Könyvtár, Könyvtáros	8 (1 teljes körűen!)
Közgazdasági Szemle	10 (!) (2 teljes körűen!)
Közlekedéstudományi Szemle	9 (1 teljes körűen!)
Kritika	9 válogatva
Külgazdaság	10 (!) (2 teljes körűen!)
Liget	8 válogatva
Magyar Hírlap	8 válogatva
Magyar Jog	8 válogatva
Magyar Szemle	10 válogatva
Magyar Tudomány	17 (!!!) válogatva
Mozgó Világ	11 (!) válogatva
Múlt és Jövő	8 válogatva
Múltunk	8 válogatva
Népszabadság	9 válogatva
Népszava	8 válogatva
Pénzügyi Szemle	11 (!) (2 teljes körűen!)
Regio	8 válogatva
Statisztikai Szemle	11 (!) (1 teljes körűen)

A kiadványok címe	A feldolgozó könyvtárak száma
Szakképzési Szemle	9 (1 teljes körűen)
Századok	11 (!) válogatva
Szociológiai Szemle	10 (!) (1 teljes körűen)
Társadalomkutatás	8 (1 teljes körűen)
Tér és Társadalom	8 (1 teljes körűen)
Természet Világa	11 (!) válogatva
Területi Statisztika	8 (1 teljes körűen)
Tudományos és Műszaki Tájékoztatás	8 (2 teljes körűen!)
Új Pedagógiai Szemle	10 (!) válogatva
Valóság	12 (!) válogatva
Vigília	8 válogatva
Világosság	12 (!) válogatva

Az összesítés – véleményünk szerint – önmagáért beszél!⁴

Mit lehet mindehhez hozzátenni? Avagy, melyek a levonható következtetések?

Következtetések

Nyilvánvaló, hogy a felmérés bőven illusztrálja a párhuzamos feldolgozások tömegét. Amit nem igazol, de amit más elemzések kimutatnak, hogy számos feltáratlan terület létezik, és még több keletkezik az MNB IKER adatbázis befagyasztását követően. Feltehető, hogy az együttműködésen alapuló megoldást gátolja az alkalmazott szoftverek sokasága, a meglévő bibliográfiai leírási és a besorolási adatokra vonatkozó szabványok negligálása. A kérdőíveken sok válaszadó küldte be a tételek megjelenítési formáját. Ahány könyvtár, szinte annyi forma.

„Semmi garanciát nem látok arra, hogy akadémiai vagy tudományos kutatóintézetek, ezek között is a

nyelvtudomány, a történettudomány és az irodalomtudomány terén komoly lépéseket tettek volna saját szakterületük cikkrepertóriumainak kezdeményeire” – mondtam ez év április 15-én. Ma ugyanígy látom a helyzetet. Az állítást bizonyítják azok a látogatások és megbeszélések, amelyeket ez ügyben az érintett intézményekkel folytattunk.

Megismerkedtünk a Magyar Tudományos Akadémia TPA (Tudományos Publikációk Adatbázisa) rendszerével, amely intézményi alapú, kizárólag az adott akadémiai intézmény, kutatóhely munkatársainak hazai és külföldi publikációit tárja fel éves bejelentések alapján. Jelenleg mintegy 90 ezer rekordot tartalmaz, ennek 50%-a idézettség adat. Az adatbázis egyelőre nyilvánosan nem férhető hozzá, de szóba került, hogy az OSZK tervezett Hungarika portáljáról elérhetővé tesszük.

Tájékozódunk az MTA Nyelvtudományi Intézetében folyó bibliografizáló tevékenységről. Itt is csak az intézeti kutatók publikációit dolgozzák fel adatbázis szinten, részt vesznek viszont a MATARKA tartalomjegyzék szolgáltatásában 7 nyelvészeti folyóirat teljes tartalomjegyzékének folyamatos beírásával.

Jelen beszámoló semmiképpen sem összegzés, megerősít viszont abban a korábbi kijelentésemben, hogy most nagyobb szükség van a komoly, szakértő elemző munka megkezdésére, mint bármikor. Ehhez pályázati támogatást kell igényelnünk, illetve kérjük a pályázati források kezelőit ún. „célpályázat” kiírására az országos cikkrepertórium megvalósításához szükséges vizsgálatok elvégzéséhez. Az OSZK-nak vállalnia kell a munka koordinálását, egy „Cikk-MOKKA” létrehozásának szervezését, a saját szakkönyvtári gyűjtőkörébe tartozó cikkek magas színvonalú repertorizálását. Mindehhez költségvetési támogatásra van szüksége.

Mely területeket tekintse át a szakértői elemzés, mire terjedjen ki a megvalósíthatósági tanulmány?

Hány fővel dolgoznak az egyes feldolgozó műhelyek, hány munkaórát fordítanak repertorizálásra? Mindez mennyibe kerül? Mely szabványkövetelményeknek felelnek meg? Hányféle tartalmi feltárást használnak? Melyek a lefedetlen szakterületek, hol mutatkoznak fehér foltok? Hányféle szoftvert alkalmaznak? Hogyan lehet megoldani, hogy minden kiadványnak egy és csak egy feldolgozó „gazdája” legyen, amely azt teljes körűen tárja fel? Miért lenne ez a megoldás gazdaságos? Miben mutatkozna meg szakmai hasznossága? Lehet-e garanciát kapni az együttműködő partnerek által vállalt kötelezettségek teljesítésére? Szükség van-e esetleg jogi szabályozásra?

Úgy gondolom, van mit áttekinteni, van min gondolkodni, és ami a legfontosabb, azonnal kell cselekedni.*

Jegyzetek

1. Az MNB Sajtórepertórium Szerkesztősége azóta mint önálló osztály megszűnt.
2. Emlékeztető az IKSZ Megyei Könyvtári Tagozat, Tagozati ülés. 2003. április 29. Országos Széchényi Könyvtár. Kézirat
3. MURÁNYI Péter: A hazai folyóirat-repertorizálás jelenlegi rendszere [?] és problémái. In: Könyvtári Levelező/lap, 15. évf. 2003. 5. sz. p. 14-21.
MURÁNYI Péter: Az időszaki kiadványok cikkeinek feldolgozása a magyar és a lett nemzeti bibliográfiai adatbázisokban. In: Könyvtári Figyelő, 48. évf. 2002, 3.sz. p. 511-525.
BERKE Barnabásné: A teljes nemzeti cikkrepertórium megvalósíthatóságának lehetőségei. In: Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 12. évf. 5.sz. 2003. máj., p. 22-30.
IGNÉCZI Lilla: Az MKE Bibliográfiai Szekciójának szakmai napja : Országos Széchényi Könyvtár, 2003. április 15. In: Könyvtári Levelező/lap, 15. évf. 2003. 5.sz. , p. 25-26.
SONNEVEND Péter: Nemzeti cikkbibliográfia dán módra. In: KIT hírlevél, 2003. 9. (március 5.)
SONNEVEND Péter – MIKULÁS Gábor: A lét a tét! – együleti tanácskozás a repertóriumról. In: KIT hírlevél, 2003. 15. (április 16.)
VAJDA Erik: Időszaki kiadványok válogatott cikkeinek online adatbázisa kooperációs partnerek együttműködésével : megvalósíthatósági tanulmány. Budapest. OSZK KMK, 1994. 57 p.
SONNEVEND Péter: Válaszúton a kurrens magyar cikkbibliográfia. In: Könyvtári Figyelő, 26. évf. 1980. 6.sz. p. 601-608.
Az Országos Széchényi Könyvtár stratégiai céljai és cselekvési terve 2002-2004. URL: <http://www.oszk.hu>, ugrópont: Útmutatók, tervek és beszámolók
Az OSZK digitalizálási stratégiája. URL: : <http://www.oszk.hu>, ugrópont: Útmutatók, tervek és beszámolók
Lásd még a Könyvtári Figyelő 49. évf. 2003. 2. számában
4. A kimutatás elkészítéséért külön köszönet illeti a Magyar Nemzeti Bibliográfia Sajtórepertórium Szerkesztősége munkatársait és a műhely vezetőjét, név szerint *Wolf Magdát*.

* A cikket a szerző az MKE nagykanizsai Vándorgyűlésén, 2003. augusztus 15-én elhangzott előadása alapján készítette.

KÉRDŐÍV

a szakkönyvtárak által feltárt folyóirat- és hírlapcikkekről

A kérdésekre a 2002-es gyakorlatnak megfelelő választokat kérünk!

1.1. A könyvtár szakterületi szempontból figyeli a folyóiratok és hírlapok cikkeit?

- igen
 nem
 folyóirat és hírlapcikkeket
 csak folyóirat cikkeket

1.1.1. A figyelt lapok száma:

1.1.2. A figyelés a következő szakterületekre terjed ki

- _____

1.1.3. A figyelés csak a könyvtár, illetve intézmény dolgozóinak publikációira terjed ki

- igen
 nem

1.1.4. A figyelés csak a könyvtárra/intézményre vonatkozó cikkekre terjed ki

- igen
 nem

1.2. A figyelés csak a könyvtárba beérkezett folyóiratokra és újságokra terjed ki

- igen
 nem

1.2.1. Mire terjed még ki a figyelés? (Adatbázisok, repertóriumok, bibliográfiák, Internet, stb.)

1.2.2. A könyvtár állományába nem kerülő (nem előfizetett) újságok és folyóiratok releváns cikkeinek másolatát beszerzik?

- igen
 nem
 részben

1.3. Ha szakterületre és a dolgozókra, intézményre vonatkozó cikkeket is feltájják, ezek egyetlen katalógusba/adatbázisba kerülnek vagy külön-külön tartják nyilván?

- egyetlen katalógusba/adatbázisba kerülnek
 külön katalógusba/adatbázisba kerülnek

2. A releváns cikkek adatait valamilyen módon rögzítik?

- igen
 nem
 részben (%-ban)

2.1. Ha igen vagy részben igen

2.1.1. Milyen formában rögzítik?

- katalóguscédula
 számítógépes rekord

2.1.2. A formai feltárás megfelel a hazai és nemzetközi szabványok előírásainak?

- igen, katalóguscéduláink megfelelnek a leírási és besorolási szabványoknak
 igen, számítógépes rekordjaink megfelelnek a HUNMARC szabványnak
 igen, számítógépes rekordjaink megfelelnek a USMARC szabványnak
 nem, katalóguscéduláinkon házon belüli előírás szerint rögzítjük az adatokat

nem, számítógépes rekordjaink csak a miénkkel azonos adatbáziskezelő programmal kompatibilisak

nem, számítógépes rekordjaink nem csereszabatosak.

2.1.3. A formai feltáráson túl milyen tartalmi feltáróeszközt használnak?

- természetes nyelvű
- szabad tárgyszavazás
- tárgyszavazás kötött lista alapján
- saját tezaurusz
- Köztaurusz
- egyéb, éspedig:
- mesterséges nyelvű
- ETO
- TO
- egyéb, éspedig:

2.1.4. Biztosítják-e a bibliográfiailag leírt cikkekhez a teljes szövegű elektronikus hozzáférést (pl. az Interneten is megjelenő újságok és folyóiratok esetében rögzítik-e a cikk URL-jét)?

- igen
- nem
- részben

2.2. Amely cikkekről nem készül bibliográfiai leírás azokat:

- teljes szövegű adatbázisban tárolják és te- szik visszakereshetővé
- önfeltáró módon tárolják
- egyéb, éspedig:

2.2.1. Ha van teljes szövegű visszakeresésre lehetőség, milyen számítógépes programot használnak?

.....

.....

2.2.2. A teljes szövegű visszakeresés:

- csak egy számítógépen lehetséges
- csak a helyi hálózaton keresztül lehetséges
- csak az Interneten lehetséges
- helyi hálózaton és Interneten is lehetséges

külső adathordozón (pl. CD-ROM) is lehetőség

2.2.2.1. Ha az adatok külső adathordozón is hozzáférhetőek: a frissítés gyakorisága:

.....

2.3. Vannak olyan folyóirataink is, melyeket bibliográfiai eszközökkel és teljes szövegűen is hozzáférhetővé teszünk:

- igen
- nem

3. Ha a bibliográfiai leírások számítógépes adatbázisba kerülnek:

3.1. A program neve:

.....

.....

3.2. Az adatok kereshetősége:

- az adatok csak egy számítógépen hozzáférhetőek
- az adatok csak a helyi hálózaton keresztül hozzáférhetőek
- az adatok az Interneten is hozzáférhetőek
- az adatok külső adathordozón (pl. CD-ROM) is hozzáférhetőek

3.2.1. Ha az adatok Interneten keresztül is hozzáférhetőek: csatlakozik rendszerük valamilyen közös lekérdezési felülethez?

- nem
- igen, a KözElKat-hoz
- igen, a VOCAL-hoz
- igen, a Szirén lelőhely-adatbázishoz
- igen, rendszerünk a Z39-50-es szabvány szerinti kimenettel rendelkezik
- igen, rendszerünk egyéb:
- lekérdező felülethez csatlakozik

3.2.2. Ha az adatok külső adathordozón (pl. CD-ROM-on) is hozzáférhetőek: a frissítés gyakorisága:

.....

3.3.1. 2002-ben adatbázisunkba darab 2002-es megjelenésű újság- és/vagy folyóiratcikk adatait rögzítettük.

3.3.2. 2002-ben adatbázisunkba a következő újságokból és/vagy folyóiratokból a következő számú 2002-es megjelenésű cikkek adatait rögzítettük (ha az adat rendelkezésre áll):

Az időszaki kiadvány címe	Rögzített tételek száma

3.3.3. 2002-es év folyamán bibliográfiai leírásainkkal csak részben tártuk fel az alább felsorolt időszaki kiadványokat

.....

3.3.4. A 2002-es év folyamán bibliográfiai leírásainkkal teljes egészében feltártuk az alább felsorolt időszaki kiadványokat:

.....

3.3.5. A 2002-es év folyamán teljes szövegű visszakeresést biztosítottunk az alább felsorolt időszaki kiadvány(ok)nak:

.....

4. Kérem, példaképpen adjon meg egy Önök által készített, teljes adatsort tartalmazó tételt (katalóguscédulát, rekordot)

.....

5. Az adatszolgáltató

5.1. könyvtár neve:

5.2. A kérdőívet kitöltő

5.2.1. neve:

5.2.2. e-mail címe:

5.2.3. telefonszáma:

Köszönöm a válaszokat!

Az OSZK-ban évek óta készülnek a könyvek cédulakatalógusának retrospektív konverziójára, a cédulák adattartalmának bevitelére az OSZK on-line katalógusába. Az intézmény vezetősége lehetővé tette, hogy 2003 utolsó hónapjaiban a tényleges konverziót egy teszt-periódus előzze meg. Egy külső cég (Arcanum Adatbázis Kft.) munkatársai a megfelelő betanulást követően az éles AMICUS adatbázisba rögzítenek rekordokat. A teszt időszak alatt az 1965 és 1968 között megjelent C és B jelzetű könyvek céduláiról kerülnek be rekordok. Ez a magyarázata annak, ha az említett évkör állományából is megjelennek találatok a LibriVision-ben vagy az Amicus-ban való kereséskor. Remélhető, hogy 2004-ben a nagy konverzió is megkezdődhet.

(Berke Barnabásné híre alapján: OSZK levelezési fórum, 2003. október 27.)